

ΚΑΡΥΩΤΑΚΗΣ-ΠΟΛΥΔΟΥΡΗ

Εργασία μαθήτριας: Μαριάννα Παγουλάτου

Καθηγήτρια: Ελένη Τσαούση

Τμήμα : Γ5

Ο ΚΑΡΥΩΤΑΚΗΣ ΚΑΙ Η ΣΧΕΣΗ ΤΟΥ ΜΕ ΤΟΝ ΝΕΟΡΟΜΑΝΤΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΝΕΟΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟ

Ο Καρυωτάκης γεννήθηκε την εποχή που εμφανίζονται πολλά πολιτικά, κοινωνικά και ιδεολογικά προβλήματα στην Ελλάδα : Εθνικός Διχασμός, Μικρασιατική Καταστροφή, προσφυγικό πρόβλημα, παγκαλική δικτατορία, πολιτική αστάθεια, κυβερνητική κρίση, ανεργία. Ο θάνατος, η ήττα, οι αρρώστιες, η προσφυγιά και η φτώχεια κυριαρχούν παντού.

Η γενιά του '30 προσπαθεί να αλλάξει όλο αυτό το κλίμα αλλά οι λογοτέχνες συμπαρασύρονται και δημιουργούν τα έργα τους μέσα στην γκρίζα ατμόσφαιρα της εποχής. Αυτοί οι νέοι λογοτέχνες ανάμεσά τους και ο Καρυωτάκης , μεγάλωσαν μέσα στη σφαγή του πρώτου παγκοσμίου πολέμου και ένιωσαν πως εκείνη η σφαγή δεν είχε δημιουργήσει καμιά δυνατότητα για ειρήνη. Είχε θρυμματίσει τον άνθρωπο και τις αξίες του. Αυτή η γενιά ήταν μελαγχολική.

Επηρεασμένη από το γαλλικό συμβολισμό και από τη λυρική πεζογραφία είναι αντιρρητορική και νεορομαντική και αντιμετωπίζει τα φαινόμενα με αγωνία και αμηχανία. Οι ποιητές αυτής της γενιάς ασχολούνται πολύ στα ποιήματά τους με την ψυχική κούραση που ένιωθαν και την παρακμή της εποχής στην οποία ζούσαν.

Η ποίησή τους έχει χαρακτηριστικά επηρεασμένα από τον ρομαντισμό αλλά μέσω δραματικού τόνου και θλιβερής ατμόσφαιρας και χαρακτηριστικά από τον συμβολισμό μέσω της μελαγχολίας και της μουσικότητας που εκπέμπει. Αλλάζει εντελώς η ιδέα της μέχρι τότε ποίησης. Δεν χρησιμοποιούνται πια μεγάλα λόγια και κρατιούνται χαμηλοί τόνοι που μοιάζουν σχεδόν μουσικοί.

Οι ποιητές εκφράζουν τα προσωπικά τους βιώματα, το πως αυτοί νιώθουν όλες τις καταστάσεις που συμβαίνουν γύρω τους και εκφράζουν τα αρνητικά συναισθήματά τους, δηλαδή την μελαγχολία, τον πόνο, την απογοήτευση, την απαισιοδοξία, την ανία και την κούραση. Παραιτούνται από τις αξίες, χάνουν τις ελπίδες τους και προσπαθούν να αλλάξουν με κάθε τρόπο την μέχρι τότε ισχύουσα ποιητική πορεία.

Ο Καρυωτάκης δεν αρκέστηκε να μιλά μέσω της ποίησής του μόνο για την ανία, την απιστία και την διάλυση αλλά μιλούσε και για την ωμή πραγματικότητα της εποχής που τελικά τον οδήγησε σε τραγική κατάληξη. Η ποιητική πορεία του έχει δύο σταθμούς σημαντικούς που ορίζονται με τα έργα Ο πόνος του ανθρώπου και των πραγμάτων (1919) και Νηπενθή (1921), και έπειτα με το Ελεγεία και σάτιρες (1927). Στις δύο πρώτες συλλογές του πνέει ο άνεμος του συμβολισμού. Με τις ρομαντικές καταβολές, αλλά κυρίως με τον ρεαλισμό που τον διακατείχε αντιλαμβάνεται πολύ γρήγορα πως η ταύτιση ποίησης και ζωής θα τον οδηγήσει στην αποξένωση, πράγμα το οποίο τελικά και συνέβη.

Πλήθος είναι οι ποιητές που υιοθετούν τη στάση του Καρυωτάκη, τον «καρυωτακισμό». Πιο γνήσιο παράδειγμα είναι η Μαρία Πολυδούρη (1902-1930).

Η ΠΟΛΥΔΟΥΡΗ ΚΑΙ Η ΣΧΕΣΗ ΤΗΣ ΜΕ ΤΟΝ ΝΕΟΡΟΜΑΝΤΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΝΕΟΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟ

Η Μαρία Πολυδούρη (1902-1930) ανήκει και εκείνη στη γενιά του 1920 που καλλιέργησε το αίσθημα του ανικανοποίητου και της παρακμής. Ο έρωτας και ο θάνατος είναι οι δύο άξονες γύρω από τους οποίους περιστρέφεται η ποίησή της ενώ εμφανείς είναι οι επιδράσεις που δέχτηκε ποιητικά από τον έρωτα της ζωής της, Κώστα Καρυωτάκη.

Η ποιήτρια ήταν πολύ προοδευτική για την εποχή της. Ανεξάρτητη και πολύ δυναμική , δεν μπορούσε να υπακούσει στα στερεότυπα της Ελλάδας του '20. Ο έντονος χαρακτήρας της την οδηγούσε πολλές φορές σε στιχουργικές αστοχίες όταν δημιουργούσε ποίηση.

Έγραφε τα ποιήματά της όπως και το ατομικό της ημερολόγιο. Γι' αυτήν η έκφραση σήμαινε ο εσωτερικός της κόσμος καταγραμμένος στην ποιητική γλώσσα με όλες τις υπερβολές που της υπαγόρευε η ρομαντική της φύση.

ΚΑΡΥΩΤΑΚΗΣ ΚΑΙ ΕΡΩΤΑΣ

Εκφράζεται η αμφιθυμία του απέναντι στον έρωτα. Για τον ποιητή όλοι οι έρωτες έχουν ημερομηνία λήξεως. Αποτυπώνει με ευαισθησία και ωριμότητα το αίσθημα της μοναξιάς και της αποξένωσης του ανθρώπου ενώ ο έρωτας σκιαγραφείται μέσα από την απουσία . Τα ποιήματά του έχουν νοσταλγικό τόνο και τρυφερή μελαγχολία, ενώ υπάρχει και ανεπαίσθητος αισθησιασμός.

ΠΟΛΥΔΟΥΡΗ ΚΑΙ ΕΡΩΤΑΣ

Η γραφή της είχε έντονες συναισθηματικές μεταπτώσεις. Τα ποιήματα της είναι γεμάτα συναίσθημα, συγκίνηση αλλά και σαρκασμό. Η ποίησή της είναι μεστή από πηγαίο λυρισμό που ξεσπά πολλές φορές σε βαθιά θλίψη και κάποτε σε σπαραγμό για την αγάπη. Όλα αυτά εκδηλώνονται εντονότερα μετά την αυτοκτονία του Καρυωτάκη.

ΚΑΡΥΩΤΑΚΗΣ ΚΑΙ ΘΑΝΑΤΟΣ

Ο ποιητής αποτυπώνει με ευαισθησία και ωριμότητα το αίσθημα της μοναξιάς και της αποξένωσης του ανθρώπου μέσα στο σύγχρονο κόσμο.

Τα ποιήματά του αποσκοπούν, μάταια, να τον παρηγορήσουν για το βαθύ τραύμα της ύπαρξης. Θέματα για την απώλεια, τη φθορά, τη νοσταλγία, τη μελαγχολία και την αγωνία του τέλους, σημαδεύουν τον ποιητή στην γραφή του αλλά και στην ίδια του την ύπαρξη, όπως τελικά αποδεικνύεται με την αυτοκτονία του.

ΠΟΛΥΔΟΥΡΗ ΚΑΙ ΘΑΝΑΤΟΣ

Συνθέτει ποιήματα με επικοινωνιακό προσανατολισμό, γραμμένα συχνά στο δεύτερο ενικό, και επιμένει σε θέματα ερωτικής μοναξιάς και εσωτερικής ηρεμίας ενώ σε πολλά από αυτά ο θάνατος έχει πρωταγωνιστικό ρόλο. Μοιάζει να προσπαθεί να δραπετεύσει από παντού. Από το σπίτι της, από τον έρωτα, από τη δουλειά της, από την Ελλάδα, από τα νοσοκομεία, από την παραδοσιακή ποίηση και από την ίδια τη ζωή την οποία έβαλε και εκείνη σε τέλος.

Όλα έπρεπε να γίνουν.
Μόνο η νύχτα δεν έπρεπε
γλυκιά έτσι τώρα να 'ναι...

ΜΥΓΔΑΛΙΑ (ΚΑΡΥΩΤΑΚΗΣ)

Την άνοιξη του ανθού της δε θα μου δώσει

Κι όμως εγώ ο φτωχός της είχ' αγάπη τόση...

Φαίνεται ξεκάθαρα το ανικανοποίητο του έρωτα καθώς η μυγδαλιά αντιπροσωπεύει μια αγάπη του που χάθηκε.

ΛΗΣΜΟΝΙΑ (ΠΟΛΥΔΟΥΡΗ)

Μ' έρωτευμένη την καρδιά σέ γνώρισα άγριο Δάσο.

Έπινα στο άεροφίλημα τή μυστική εύωδιά σου.

Στους στίχους ο έρωτας και εδώ είναι ανεκπλήρωτος καθώς δεν φιλήθηκαν ποτέ πραγματικά (αεροφίλημα) οι δύο αγαπημένοι του ποιήματος.

ΔΕΝΤΡΑ (ΚΑΡΥΩΤΑΚΗΣ)

*εγώ λιγότερο γι' αυτό δε θα σας
αγαπήσω,
όταν θα μ' έχετε κι εσείς ακόμη
προσπεράσει*

Ο ποιητής δείχνει πως έχει
αποφασίσει να πορευτεί μόνος
του στη ζωή.

ΤΑ ΛΟΓΙΑ ΣΟΥ (ΠΟΛΥΔΟΥΡΗ)

*Καπνός ή αγάπη.
Σύννεφο, τὰ λόγια σου, μοῦ
ραίνει
σταγόνες τὸν καημό.*

Η ποιήτρια δείχνει την
απογοήτευσή
της για τον χαμένο της
έρωτα.

ΕΠΙΚΛΗΣΙΣ (ΚΑΡΥΩΤΑΚΗΣ)

*Το πάθος όχι, το ίνδαλμά του
μόνο,
ή τη γαλήνη, θέλω ν' αντικρίσω
μια φορά.*

Φαίνεται καθαρά η επιθυμία του ποιητή να δει τον χαμένο του έρωτα, έστω και για μια τελευταία φορά.

ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΗ ΠΡΟΣΕΥΧΗ (ΠΟΛΥΔΟΥΡΗ)

*Ούτε άπ' άστέρι λάμψη δέ θα πέση,
τῆς Μοίρας δέ θα δοῦμε τή μορφή
κ' ένῶ τὰ χέρια χώρια θα μάς δέση,
τὰ χείλη μας θα λέν τήν προσευχή.*

Η Πολυδούρη δηλώνει ότι η μοίρα κρατά τους αγαπημένους χώρια ενώ προσεύχονται να είναι μαζί.

ΘΕΛΩ ΝΑ ΦΥΓΩ ΠΙΑ (ΚΑΡΥΩΤΑΚΗΣ)

*Σκοτάδι τόσο εκεί μπορεί να μην
υπάρχει, θεέ μου,
στη νύχτα, στην απόγνωση των
τόπων.*

Ο ποιητής σκέφτεται ότι αν
εγκαταλείψει τον κόσμο θα βρεθεί
σ' έναν άλλο που θα είναι πιο
φωτεινός.

Σ' ΑΝΑΜΟΝΗ ΘΑΝΑΤΟΥ (ΠΟΛΥΔΟΥΡΗ)

*Δέν εἶνε νὰ χαρῶ στὸν κόσμον
ἄλλο*

*τίποτα πιά. Τὰ χέρια σου
βαριά*

γεμάτα καὶ μοῦ τ'άδιασες Ζωή.

Διακρίνουμε έντονη την
απογοήτευση από την ίδια
την ζωή. Δεν υπάρχει τίποτα
πια να χαρεί σε αυτή.

ΙΔΑΝΙΚΟΙ ΑΥΤΟΧΕΙΡΕΣ (ΚΑΡΥΩΤΑΚΗΣ)

*Βλέπουν τον καθρέφτη,
βλέπουν την ώρα,
ρωτούν αν είναι τρέλα τάχα ή
λάθος,
«όλα τελείωσαν» ψιθυρίζουν
«τώρα».*

Φαίνεται ξεκάθαρα η απόφαση
να δώσει κάποιος τέλος στη ζωή
του.

ΔΕ ΘΑ ΞΑΝΑΡΘΕΙΣ ΠΙΑ (ΠΟΛΥΔΟΥΡΗ)

*στη μοίρα αυτή που πάντα με
προσμένει
νά πάω ξανά και δίχως γυρισμό;*

Η ποιήτρια εκφράζει τη σκέψη να
παραδοθεί στη μοίρα και να
παραιτηθεί από τη ζωή.

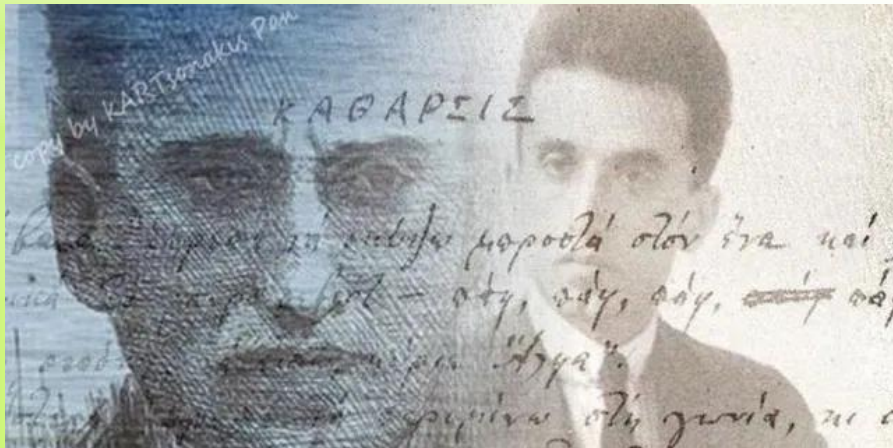

ΠΡΕΒΕΖΑ (ΚΑΡΥΩΤΑΚΗΣ)

*Περπατώντας αργά στην
προκυμαία,*

*«υπάρχω;» λες, κι ύστερα: «δεν
υπάρχεις!»*

Με το ποίημα αυτό
προοικονομείται η αυτοκτονία
του Καρυωτάκη στην Πρέβεζα.

ΕΜΕΝΑ ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΜΟΥ ΗΤΑΝ ΜΟΝΟ ΓΙΑ ‘ΚΕΙΝΟΝ

(ΠΟΛΥΔΟΥΡΗ)

*Όμως όλοι φοβήθηκαν και γώ
πιστεύω ακόμα*

*άληθινά πώς τή βαριά χτύπησα
πόρτα τοῦ Ἄδη.*

Στο ποίημα διακρίνουμε τη
σιγουριά της ποιήτριας ότι ο
θάνατος βρίσκεται κοντά.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ

Αν ο Καρυωτάκης δεν είχε άρνηση για τη ζωή και αν η Πολυδούρη μπορούσε να κρατήσει τον έντονο χαρακτήρα της ώστε να συμβαδίζει με την πραγματικότητα της εποχής της, ίσως και οι δυο να είχαν συνεισφέρει περισσότερο στα ελληνικά γράμματα. Ο έρωτας της Πολυδούρη για τον Καρυωτάκη καθορίζει την ζωή της. Οι δρόμοι τους ήταν παράλληλοι και ποτισμένοι από την ίδια μοίρα. Η ίδια έγραψε κάποτε σε ένα ποίημα για τον αγαπημένο της "στο συρτάρι μια παλιά φωτογραφία και η ζωή μας δυο παράλληλες γραμμές". Ήταν δυο νέοι άνθρωποι ταλαντούχοι, καταξιωμένοι ποιητές και ερωτευμένοι. Η γνωριμία τους στη ζωή, τους έκανε να φτάσουν πιο γρήγορα στο θάνατο. Αντί όμως να διαλέξουν τον φαρδύ δρόμο που οδηγεί στην ελπίδα προτίμησαν το σκοτεινό δρομάκι που τους οδήγησε σ' αυτόν.

Μαριάννα Παγουλάτου,
Μαθήτρια Γ' γυμνασίου